

החברותא

בטאון לחברים

גליון מס' 3

פנימי

ערשיק פרשת "בשלח", י"ד שבט תשמ"ז

דבר החברותא

למלאות חפצם, ובקשתם של החברים הצמאים לדבר ה' אנחנו ממשיכים בעזהש"י, להוציא לאור את העלון הזה.

תקותינו חזקה, אשר לבד הנעימות והחביבות בקריאה ועיון בדברי האמונה שמופיעים בזה הנה פרסום העלון הלזה, יביא תועלת מרובה, שכל אחד ואחד אשר יראת ה' נגע בלבבו וחס על נפשו, יוסיף אומץ ביתר שאת ויתר עז לפעול למען המטרה הנכספת "אחדות — ישראל, בבחינת אהבה שאינה תלויה בדבר."

אשר איש את רעהו יעזורו בכל מה דאפשר בגשמיות ורוחניות גם יחד, דהיינו להיות כל אחד נוגע לו ענייני חברו כמו ענייני עצמו ממש, לקחת חבל בשמחתו של חברו ולהשתתף בהפכו ח"ו לעודדו בצערו ולאחיו יאמר חזק.

הבה נתאחד כולנו בקשר אמיץ וחזק, כל יינתק גם בהיעדר האינטרס האיש, ונוצר פירוד בין הדבקים, ואין תחושת — הזדהות עם הזולת, וממילא לא קיימת סיבה להקריב את שיש לו למען הזולת.

ובכח זה, שנוותר על האינטרסים הפרטיים, נוכל לתבוע כלפי שמיא — מדה כנגד מדה — למענך עשה ולא לנו, תחון עם עני ואביון בחנינה אע"פ שאינו ראוי ואינו כדאי, ולמענו יעש ויסיר מאתנו חרון אף וכעס, ותגלה ותראה מלכותו עלינו במהרה בימינו אמן.

פנינים יקרים

בברכת בורא נפשות

נתלבטו המפרשים בפירוש "חסרונן על כל מה שבראת", אלא הכוונה "בורא גפשות רבות", אך כולם עם חסרונות נבראו, וע"ז אנו מודים ומברכים, דהרי "להחיות בהם נפש כל חי" בהם דייקא היינו החסרונות, בם ועל ידם דבוקים בה' אלקי' וחיים כולם כל רגע ורגע, ע"י שמכירים בחסרוניהם ותלויים ברחמי הגדולים, משא"כ אילולא החסרונות לא היינו מכירים שזקוקים לחסדי הבורא.

בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגי

ידוע הוא שכל המדות הרעות שירשן ויניקתן ממקור הקדושה, ותיקונם ע"י העלאת הניצוץ ומתעלה כשמתעורר לאדם מדתו ומתקשר לבורא ע"י אך מדת העזות הרי מבואר בשו"ע סי' א' שהיא מגונה עד למאד ואין ראוי להשתמש בה גם לא לעבודת הבורא, וא"כ למה נבראה מדה זו אלא ע"כ אפ"ל דבעקבתא דמשיחא דרושה מדת העזות הוי אומר, חוצפא כלפי שמיא לתבוע את הגאולה.

בברכת אהבה רבה

אומרים ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך למען לא נבוש ולא נכלם ותמיה הדבר והלא אין משמשים את הרב ע"מ לקבל פרס, אלא מאהבה וזה סתירה מיני' ובי', "דהרי" אם מבקשים "לאהבה" ממילא מה טעם שלא נבוש, אלא הכוונה, דאפי' אהבה ויראה אם משפיעים אותם על האדם ולא עמל וטרח להשיגם, אזי לנהמא דכסופא ייחשבו ולזה אנו מבקשים ומדגשים שנוכה לאהוי"ר אמיתית מתוך עבודה עצמית למען לא נבוש וכו' ודו"ק.

לכבוד חברי היקר אציל הנפש

מר הי"ו — בוסטון

שלום רב לאוהבי תורתך,

לנכון קבלתי מכתבך הנלכב וקראתיו בתשומת לב, ושאלתך נגעה מאד ללבי משום שראיתי שזה נובע מרצון טוב לדעת את המעשה אשר תעשה לפני ה' כדי להגיע לתכליתך הנרצה.

וכך היא שאלתך, למדתני לאפרושי מאיסורא מכעס וכד' שנתבהר לי ע"י דיבורך אלי שהם כע"ז ממש. והמשך שאלתך: מהו ה"עשה טוב" שלי, במה אתרצה לפני המקום ב"ה.

ומי שזוכה לקיים את ה"סור מרע" כדבעי מלמדין אותו ומנהיגים אותו מן השמים ע"י סיבות שונות את ה"עשה טוב" שלו.

כי מהותו האמיתית של" הסור מרע" לסור ממחשבת הפיגול שיש "אני" שיש לי מציאות בפני עצמי, ר"עצמי" הזה עובד את הבורא. לא כן הוא, כי באמת כל עבודת האנוש עלי אדמות לבטל כליל את ה"אני", ע"י שזוכר את פחיתות ערכו וטבעו הרע בבחינת "אין מתום בבשרי מפני זעמך ואין שלום בעצמי מפני חטאתי".

ולפני שנכנסין לעבודה זו, עדיין לא התחיל הא — ב של העבודה ואם לא זכה עדיין להכיר את עצמו, כלומר, את שליליותו המוחלטת את אמיתית ריקנותו הרי לא זכה להתקרב אל התורה ולפתוח בה פתח אפילו כמלוא הנימא. ואפילו הוא מתפלל כל היום או לומד כל היום ש"ס ופוסקים, הרי הוא לומד "מקצוע" בעלמא ואין זה אלא מצוות אנשים מלומדה ואין שום נחת רוח ממנו למעלה. כי אם הוא מחזיק עדיין בעצמו את ה"אני", הרי הוא משרת את ה"אני" שלו, ומה לו שייכות לעבודת ה'.

אבל כשאדם מישראל זוכה ולומד תורה בביטול גמור, היינו, שאינו מרגיש את ה"אני" וכל תפלתו היא ע"ד בבחינת תפלה לעני כי יעטוף, ואם לומד תורה הרי שמח שיש לו מזכה. שהוא נותן התורה ונתן לו כח וחושם להבנת התורה ומודה בכל עת על החסד א — ל כל היום ועל נשמת החיים שהיא רוח ממללא שנפח באפיו וכל רגע הוא נחרד ומתירא שמא פגם, ושכח את "וחטאתי נגדי תמיד" בזה האיש שמחים עליהם ותחתונים וכל העולם כדאי הוא לו. זהו הלומד תורה לשמה. ואז הוא זוכה לדברים הרבה.

אמנם, אין זו עבודה קלה זו היא עבודת האדם במשך כל שנות חייו עלי אדמות מתחילת ברייתו עד ההרף עין האחרון שלפני פטירתו מהעולם. ואין רגע אחד או נשימה אחת שהוא פנוי ממנה. ובל תחשוב שזה מן הנמנע כי הבחירה ניתנה לאדם ושרביטה נתונה בידיו להיטיב או להרע. והאמת היא כך, שהאדם הוא מציעות שלילי כך מעיד עליו יוצרו כי יצר לב האדם רע מנעוריו מעת שנער ממעי אמו. ואין בו טוב, ואם כן מהו הפירוש ראה נתתי לפניך החיים והמות הטוב והרע, אלא פירושו של דבר כך הוא: אם אמנם האדם הוא כולו רע, ומי הוא המונעו לעשות רע, הוא הקב"ה, — סיבות הרחמים הנשלחים לאדם למונעו מן הרע וכל שכרו שהוא נשמע לסיבות הרחמים ונמנע מלעשות את הרע. וזהו כל עצמה של הבחירה לידע ולהיודע לגלות ולהיגלות שהקב"ה הוא הטוב הגמור השלם הרחום והמרחם. וזהו ה"ובחרת בחיים" ה"ובחרת בטוב" בטוב הזה שהקב"ה יוצרנו ובוראנו המחיינו ומחזקנו בכל עת ובכל שעה ובכך אנחנו מגלים ומפרסמים אותו בעולם בבחינת מבשרי אחזה אלוה, מהבשר הזה שהוא בבחינת תהוה ובוהו שאין לו שום אחיזה כלל מעצמו ואין לו שום קיום. ובעצם מציאות קיומו של האדם בתוך התהוה ובוהו של עצם טבעו נתגלה כבודו יתברך שהוא המציל והוא המושיע והוא העושה והוא המקיים.

ואביע תקותי כי אחרי כמה שתקרא את דברי אלה תקבל קצת בהירות לדעת תפקידך ותכליתך בעולם ואני מאחל לך שהשי"ת יתן לך רחמים וירחמך ותזכה להיכנס לעבודה זו מתוך נחת והרחבת הדעת כי אין לך דרך נאה ממנה כדי לזכות מכל הטוב הצפון לצדיקים להיות בטל ומבוטל אליו ביטול אחרי ביטול שזהו מדריגת הדביקות בלי שום

מסך המבדיל בין לבין בוראך ואז תפילתך תהיה רצויה ומקובלת לפניו והוא ירדוף אחריו להשפיע עליך שפעת טובו של השראת הנפש ותזכה ללמד תועים בינה.

ואקוה לשמוע ממך תמיד בשורות טובות, אני מאחל לך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך אמן כן יהי רצון.

מתוך מכתב לאחד החברים

שלומים מרובים מציון וירושלים לכבוד ... טורונטו.
שלום רב,

צר לי מאד אודות המחלה הקשה שתקפה את ... השי"ת ישלח לה עזרתו מקודש רפואה שלימה רפואת הנפש ורפואת הגוף לכל אבריה וגידיה בתוך שאר חולי ישראל אמן כן יהי רצון. יחד עם החברים אנו מזכירים אותה אצל הכותל המערבי לעורר רחמים עליה ממקור הרחמים.

כדי לעורר רחמים ולהמתיק דין אנו זקוקים לאיתערותא דלתתא, להתעוררות של מטה, שבחינת האנוש הקרוץ מחומר עפר ואפר יכיר אפסותו באותה מדה של שלימות כפי שנברא העולם מיסוד האין. וצריכים חברים שיתנו את דעתם וימסרו את נפשם בבחינת שלימות הרצון עד שלא יהי קיים אצלם שום רצון אחר אלא זאת, לחיות בשלימות בחינת הביטול כפי שדוד המלך ע"ה הגדיר אותה בשירת מאבקו על קיומו "בהמות הייתי עמך". להגיע דרך הבחירה יתרון האדם, לבחינת הבהמה נטולת הבחירה, שאינה יודעת מה, אינה מכירה בהעשרת בעליה על ידה, ואין לה תקוות שכר.

כך צריכה להיות עבודתנו. וזו היתה עבודת כל הגדולים והאבות הקדושים וכל הצדיקים מקיימי עולם. וזו היא גם דרך הגאולה של עם ישראל, ואין דרך אחרת. יחידה היא דרך האמת, גם היא ארוכה, ארוכה מאד, אולם בידינו ובכוהינו להגיע אליה לעלות עליה, ועלינו לקצר אותה, כי כשל כח הסבל, כולי האי ואולי הגיע עת דודים. להיגאל. גאולה פשוטה כמשמעה, גאולה אמיתית אחרונה שאין אחריה גלות ומכאובים, כי הקב"ה חפץ בנו, ואנו צריכים לתת את רצוננו, רצון האמת, ולא לשעות ברצון של הבל והבאי, כי חבל, חבל מאד, שלא נתפוס את השעה. ולמה ומדוע נפקרנה למשנאנו ולמקטריגנו. נחגור עוז, ניאבק יחד, עד שנהיה כחוליות בשרשרת של ברזל אשר לא תינתק לעולם, נהפוך להיות מחול ומחוגה להדוף כל צר ואויב, אשר שרשם וראשית צמיחתם הוא האויב הפנימי של האדם טבעו ומדותיו הרעים, אשר עד שלא יכיר בהם וידע לפחד מהם עדיין לא התחיל להגיע לקוצו של יוד של עבודה והכרת תכליתו וחובתו בעולמו.

אם נזכה להגיע לבחינה זו של עבודת ה' המוטלת עלינו, או אז תיפסקנה המחלות בעולם, כי אם נתעורר מעצמנו, אין צורך בשום מחלות לעורר אותנו על תקן נפשנו, כי לא יוכלו להיות יותר קטרוגים, כי עבודה כזו היא עצמה מכרזת ואומרת מעצמה "הס סטגור וקח סטגור מקומו! למען יאמר סלחתי!".

הדבר תלוי בנו, בכל אחד ואחד מאתנו, בכל רגע ונשימה מעצם חיינו, ואולי תכשר הנשימה הזאת העכשוית, ולמה נחמיצנה? — רק צריכים לתת את המאבק, שלא נתייאש לעולם, וגם לא נתייהר במעשינו, רק נבקש להכיר מציאותינו האמיתית. אז נזכה להיות חבוקים ודבוקים בבוראנו מתוך הכאב. שהכאב עצמו הוא המקשר עם הקדושה, בפנימיותו חבויה הקדושה עצמה.

או אז, לא יחסר לשום אדם מישראל שום דבר, כי תצמח הישועה הכללית ותשועת הכלל, ובתוך הכלל ייושע הפרט, כי הפרט הוא הכלל. וגם תהיה לך ישועה, כי אז תתעוררנה הניצוצות הקדושות אשר נידחו ונתפזרו לעורר הרהורי תשובה בלבבות כל בני ישראל באשר הם שם וכולם כאחד יגידו ויעידו ה' אחד ושמו אחד, ויהי רצון שיהא זאת במהרה בימינו אמן כן יהי רצון.

מתוך תקוה נאמנה לשמוע ממכם תמיד בשורות טובות.

ברגשי כבוד רב,

לכאורה יש להבין את הדבר, מה זאת אומרת "מצוה להיות בשמחה", האם זה כל כך לא נעים עד שצריכין לצוות על כך? תתארו לעצמכם אם אחד יאמר "מצוה להיות בעונג", הלא יצחקו ממנו, האם מצוה היא זו, הרי שאיפה היא זו, האדם רוצה זאת בכל עומק לבו. אבל הכוונה היא אחרת. יש לפעמים — ולצערנו לא רק "לפעמים" אלא קצת יותר מזה — שהאדם אינו ברהיכי להיות שמח. מעיק לו על הלב, מתעוררים אצלו זכרונות עגומים, מהרהר בדאגה על עתידו, וקשה ביותר לומר ליהודי כזה: תהיה בשמחה, כי זו מצוה גדולה!...

אולם בזאת תיבחנו. כאן מבחן אמונתו ובטחונו בהש"ת. ירמיהו הנביא אומר (י"ז ז) "ברוך הגבר אשר יבטח בה' — והי' ה' מבטחו", הריהו מבטיח כי ה' יהיה מבטחו, אלא שחסר הבטחון הברור ודא עקא. והרי כל הקשיים וההפרעות המשתלחים לאנוש עלי אדמות — מטרה אחת ויחידה להן, לעורר את האדם מתרדמתו להתחזק באמונה המצוקה בהש"ת, ומכיון שהאדם מגיע לכך — הוא מבטל את הסיבה הגורמת לו את הצורה.

ידוע הסיפור עם השמש של בית הכנסת. בעל-בית אחד מחשובי בית הכנסת פקד עליו לעוררו בכל מחיר בעלות השחר כדי לומר הסליחות שלפני ר"ה. בהגיע הזמן הלך השמש ודפק בדלת וצעק ר' פלוני, קומה והתעורר הגיע זמן סליחות! הלה ישן שינה מתוקה ולא שמע את דפיקתו. מכיון שפרנסתו של השמש היתה תלויה בחסדי הגביר הזה ומכיון שצויה לו "לעוררו בכל מחיר", התחיל לדפוק בדלת באגרוף חזק ומרעיש, וכאשר לא הועיל, לקח אבן גדולה והרביץ בכל כחו בדלת אחת ושתיים... עד שנפרצה, ואז כבר קם בזעקת חרדה: מה יש כאן? גנבים שודדים? ושפך קיתון של חירופים וגידופים על השמש המסכן. השמש הזה התחיל להסביר לו: אני התחלתי בדפיקה צנועה, מכיון שלא שמעת, דפקתי יותר חזק. אילו היית שומע לדפיקה הראשונה, לא הייתי מגיע לכך לשבור את הדלת!...

הש"ת שולח לאדם יסורים ומתחיל מהקל את הכבד. מתבונן האדם כי זוהי דפיקה קלה, מן השמים, בכוונה לעוררו — ומיד מתעורר ולקח ללבו תכלית יצירתו בעולם הזה לא בשביל מעדנים והבלי העולם, והדפיקות פוסקות. אם הוא ממשיך בתרדמתו. מתגברות הדפיקות.

אם כי זוהי מצוה להיות בשמחה, אחרי שבהישג ידו של האדם לגרש את העגמימות המעיקה עליו. לקבל ברוח טובה מה שעובר עליו ולהיות עליו ובוטח בה' שלא יעזבנו. שמחה זו מתוך התבוננות תביא בכנפיה שמחה של ממש.

כסא דברכתא

מיטב ברכותינו, ועומק איחולינו, מקירוב לבבינו,
מוגש בזה לכבוד ידידנו הנכבד הרה"ח ר' צבי האלד שליט"א
ורעייתו מנב"ת

לרגל שהשמחה במעונו בנשואי בנו המופלג

החתן הר"ר יקותיאל יודא אלכסנדר הי"ו עב"ג בשטו"מ
יתן ה' ויזכה לראות רב נחת וקדושה אצל כל יוצ"ח ושפע ברכה
והצלחה בכל מעשי ידו עבגצבב"א